

Reformačné listy 31/2017

H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, občianske združenie

OBSAH:

- * ÚVODNÍK
- * ROZHOVOR S BOŽIDAROU BAŠKOVOU
- * REFORMAČNÉ OKIENKO
- * SYNODA ECAV AKO RUKOJEMNÍK
PRESEDNÍCTVA ECAV
- * MODLITEBNÁ REŤAZ
- * KONTAKTY

PRIVEĽKÁ TMA V CIRKVI

**„ĽUD, KTORÝ CHODÍ V TME,
UZRIE VEĽKÉ SVETLO;
NAD TÝMI, KTORÍ BÝVAJÚ V TEMNEJ
KRAJINE, ZAŽIARI SVETLO.“**

Izaiáš 9, 1

Milí bratia a sestry,

začal advent – čas, keď sa väčšina z nás zamýšľa nad vlastným životom. Keď robíme sebareflexiu a pýtame sa seba, ako sme obstáli v živote počas roka, komu sme ublížili, alebo kto ublížil nám, trápia nás mnohé veci v rodine, spoločnosti, v cirkvi, s ktorými si nevieme poradiť. Ideme ku spovedi, ku Večeri Pánovej. Lebo hľadáme svetlo, túžime v ňom žiť. Ako a kde ho nájsť? Poviete si, že snáď v cirkvi. Posledné roky nás však presvedčili skôr o opak. Cirkev svetlo na mnohých miestach neponúka, nedáva, nereprezentuje. Lebo cirkev, tá celoslovensky viditeľná, naša evanjelická, je zatienená v súčasnosti veľkou tmou. Túto tmu presvetľujú cirkevné zbory či účelové zariadenia cirkvi, alebo školy, kde sa realizuje služba druhým, prejavuje láska, úprimnosť a priamosť vo vzťahoch. ECAV na Slovensku však blúdi, chodí ako ovce bez pastiera! Neustále sa v cirkvi krútime v bludisku, nevidíme východ z tmavého tunela! **Slová proroka Izaiáša sú teda nanajvýš aktuálne a tiež plné nádeje.** Situácia je tak vyhrotená, že napr. pri stretnutí duchovných pastierov na Seniorátnych pastorálnych konferenciách (SPK) je atmosféra dusivá, neúnosná, traumatizujúca, neistá – lebo nevie jeden, či ho ten druhý, z povinnosti byť zaviazaný a lojálny cirkevným predstaviteľom, neudá a „nebonzne“. Farári/farárky prestali zo strachu navzájom komunikovať. Alebo aký príklad dávajú cirkevní predstavitelia, keď sa dištancujú od spovede a Večere Pánovej na SPK, a ospravedľujú to napr. návštevou u lekára!?

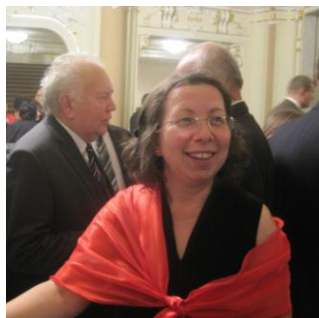
Namiesto toho, aby sa tí ustráchaní ľudia spojili, vystúpili z radu a vyslovili svoju nespokojnosť voči súčasnému stavu (a je ich/nás isto viac ako tých, čo šíria tmú a strach), tak sa radšej utiahnú, pretrpia poradu – 1-2hod. to nejak vydržia a bez slov prijatia, uznania, pochopenia, úprimného želania a povzbudenia sa rozídu – len, aby nikto nevidel, kto sa s kým rozpráva. Je vskutku priehľadná lojalita mnohých, ako aj frustrujúca nečinnosť tam, kde sa treba ozvať, že je potrebná zmena, reforma! Ale česť výnimkám! **ECAV na Slovensku však tápe v tme!** Akoby si nevedela definovať inú, lepšiu budúcnosť, víziu rozvoja, a nie budúcnosť úpadku. Nezapúdajme preto, že súčasťou Charty 2017, ktorú tento rok podporilo viac ako 700 evanjelikov, je aj vízia rozvoja. Je to ponuka programu rozvoja. Prenesme túto víziu rozvoja do praxe.

Priatelia, majme sa na pozore, žijeme v strachu a v temnote! Pýtame sa, **dokedy** tie tlaky môžu slušní ľudia milujúci Pána Boha, konajúci podľa svojho svedomia a žijúci v duchu pravdy a spravodlivosti, vydržať?! **Je vôbec únosné takéto pracovné prostredie?** A čo budú robiť tí, teraz tmári a lojálni – potom, o rok, dva? „Obrátia kabáty“!? Je to úprimné a čestné? Koho chceme klamať seba alebo Pána Boha? Ale Pán Boh sa vysmievať nenechá! *Akou mierou meriate, takou bude aj vám namerané,* povedal Pán Ježiš.

Že vám to pripomína súčasnú politickú situáciu? Áno, veď máme vedenie, ktoré je veľmi blízke politickým predstaviteľom. A je toho ďaleko viac, čo si súčasné vedenie ECAV na Slovensku prevzalo z politického diania a politickej kultúry na Slovensku. Nemá to nič spoločné so Svetlom – s Pánom Ježišom Kristom. Je to temnota podobná stredoveku, v mnohom horšia ako za čias totality, lebo dnes sú vlastní proti svojim a jeden druhého zrádzajú. Tápanie a chodenie v tme je pre človeka skľučujúce. Chýba nám otvorenosť a priamosť vo vzťahoch, dôvera a láska.

Prežívame advent – tešíme sa na čas, keď budeme sláviť narodenie Pána Ježiša Krista. On je Svetlo sveta, On je Svetlom, ktoré aj nám žiari v hrozivých okamihoch zlyhávajúcich medziľudských a kolegiálnych vzťahov. Nasledujme Ho! Prežívajme advent tak, aby sme sa raz nemuseli hanbiť za seba, za svoje konanie, za svoje správanie, za to, či sme neublížili až príliš, či sme nezapreli priateľa a nezradili Pána Ježiša Krista ... a aby sme nemuseli obracať kabáty, či luteráky! Kiež zavládne svetlo v tejto temnej krajine i v cirkvi ... Pričinnme sa o to každý svojim dielom, v duchu pokoja, lásky a nádeje. Len sa nespoliehajme na to, že to iní urobia za nás, alebo že Pán Boh dá svetlo iba tak. Hovorme otvorene a v láske o potrebe pozitívnych zmien v našej cirkvi, podporme tieto zmeny a konajme tak, aby sme **presvetlili celú spoločnosť, aby ECAV na Slovensku prešla z noci do dňa.** Nečakajme, že po rebríku, ktorý nastavia druhí, zrazu vyjdeme hore, uzrieme svetlo, všetko bude zrazu OK a zrazu zabudneme na tmú, ktorá mnohých urobila nešťastnými! Nech v našej krajine a v cirkvi zažiarí svetlo a prinesie Božie požehnanie!

Redakcia Reformačných listov

Božidara Bašková: „Som vďačná Pánu Bohu za to, že som sa mohla dožiť päťstoročnice reformácie.“

Božidara Bašková o sebe

Ordinovaná som bola 1. augusta 1998 v Svätom Kríži- Lazisku a od septembra 1998 som bola menovaná za kaplánu do Púchova, kde vtedy pôsobil brat farár Vladimír Šefranko. Od 1. júla 2000 do 31. júla 2001 som pôsobila v Sennom a od 1. augusta 2001 slúžim v Kšínnej.

V roku 2006 som bola zvolená za členku Výboru ZED za ZD a o dva roky neskôr za podpredsedníčku ZED za ZD, tiež v roku 2010 a 2014, teda na ďalšie 2 volebné obdobia.

Som vydatá a Pán Boh nám požehnal syna Mateja, ktorý mal v tomto roku 12 rokov.

Narodila som sa v roku 1975 v prekrásnej Turčianskej záhradke v Martine, ktorý je pre mňa srdcom Slovenska. Mojm rodným zborom a zároveň miestom môjho detstva aj dospelovania je Háj, v ktorom vtedy pôsobil môj otec. Je zdrojom krásnych spomienok na mnohé milé tváre a spoločne prežité chvíle.

Sestra farárka Božidara Bašková je evanjelickou farárkou v CZ ECAV Kšinná a tiež pôsobí ako podpredsedníčka Združenia evanjelických duchovných. Naš rozhovor vznikol v čase adventu, kedy sa pripravujeme na vianočné sviatky, ako aj bilancujeme odchádzajúci rok. Oslovila som sestru farárku, aby sme spoločne uvažovali nad tým, čo nám nielen priniesol reformačný rok, ale aj ako hľadáme do budúcnosti v konkrétnom cirkevnom zbore.

Ukončili sme oslavy 500. výročia reformácie, čo osobne pre vás tento rok znamenal a aké je podľa vás posolstvo tohto výročia nielen pre našu cirkev, ale pre človeka dneška?

Som Pánu Bohu vďačná za to, že som sa mohla dožiť päťstoročnice reformácie. Jedine Písmo, jedine milosť, jedine viera sú jedinečné reformačné zásady. Uvedomujem si však, že zostať len pri spomienkach a akejsi historickej spokojnosti nestačí. Každý človek v každej dobe potrebuje byť každý deň reformovaný, nanovo formovaný Pánom Bohom v živom vzťahu s Ním. Biblia má byť tou živou a žitou normou, ktorá formuje človeka na Boží obraz. Evanjelickú cirkev nazývali cirkvou Písma, ale dnes v mnohých evanjelických rodinách Bibliu ani nemajú. Strácame sa Pánu Bohu. Svet je veľmi príťažlivý, a to až natoľko, že jeho „zásady“ sú pre nás hodnotnejšie, dôležitejšie a majú vyššiu autoritu než Boh či Biblia. Ale nechcem vidieť len to smutné. Vďaka Bohu za všetko požehnanie, ktoré mohli úprimne hľadajúci z Jeho rúk prijať, vďaka Bohu, že viera ešte stále žije v srdciach a že sa aj dokazuje ovocím – skutkami lásky a služby.

Pôsobíte ako evanjelická farárka v Kšínnej, ako farárka a ako žena, zaiste citlivo vnímate vnútrocirkevné problémy. Čo vás ťaží najviac?

Vytráca sa láska v medziľudských vzťahoch.

Vstúpili sme do obdobia adventu, prípravy na vianočné sviatky. Ako slávite toto obdobie vo vašom cirkevnom zbore a na čo kladiete dôraz?

Advent v cirkevnom zbore sa snažíme prežívať predovšetkým duchovne v rámci služieb Božích, adventných večerní, Večere Pánovej, detskej besiedky aj mládeže, spevokolu. Deti aj mládež vyrábajú milé drobnosti, ktoré potom v rámci adventného jarmoku v obci predávajú.

Farárske Vianoce sú však iné, ako Vianoce nás – cirkevníkov, veriacich, ste v službe a v podstate „robíte“ Vianoce nám... Máte vôbec čas precítiť čaro týchto sviatkov?

Neraz je to veľmi náročné, aby sa človek nestratil precíteniu a prežívaniu. Ale z Božej milosti, keď sa aj na istý okamih stratí, vždy sa aj nájde.

Mnohé farárky v našej cirkvi sú aj mamami, starými mamami, manželkami, ktoré okrem svojej pracovnej činnosti musia pripraviť aj domácnosť na Vianoce. Ako je to u vás?

Je to o vzájomnej spolupráci a pochopení.

Nedávno vyšla publikácia Reformácia po praslici, ktorá sa dotýka pôsobia žien v reformačnom období, o ktorých sa málo hovorí a málo vie. Akú špecifickú úlohu podľa vás zohrávajú dnes ženy v cirkvi – ženy farárky, neordinované spolupracovníčky, radové cirkevníčky? A možno vôbec hovoriť o tom, že majú iné úlohy v cirkvi ako muži?

Ak si všimneme cirkevné zbory, myslím, že vo väčšine sú, žiaľ, menej zastúpení muži. Bolo by dobré, ak by mohla byť zachovaná obohacujúca rovnováha. Každému Pán Boh dáva rôzne dary, aby sme sa mohli vzájomne dopĺňať – pohľad na veci zo strany muža a zo strany ženy je originálne sa dopĺňa-

júcim.

Okrem toho, že vstúpili do predvianočného času, vstúpili sme aj do nového cirkevného roka. Čo vás v cirkevnom zbore čaká?

Do Vianoc by sme mali radi v kostole náš luster, ktorý sa generálne opravuje. Ak Pán Boh dá, radi by sme sa v budúcom roku pustili do rekonštrukcie organu. Zároveň sme vďační, že v našom cirkevnom zbore je Stredisko evanjelickej diakonie a DSS. Všetky zborové mimochrámové aktivity sa odohrávajú v zborovej sieni v domove dôchodcov, čo je veľmi dobré. Deti z detského spevokolu radi vystupujú pre starkých pri rôznych príležitostiach, vždy je to veľmi obohacujúce stretnutie. Verím a dúfam, že nám Pán Boh pridá ďalších spevákov, aby sme mohli v tomto aj ďalej pokračovať.

A na záver, čo by ste zaželeli čitateľom k vianočným sviatkom či do nového roka?

Aby Božia láska, Jeho milosť a pokoj boli prítomné v živote každého, a to v hojnej miere!

Eva Bachletová

Foto: autorka, plus archív BB

Milí priatelia, vytvorili sme na [Facebooku stránku](https://www.facebook.com/help.ecav/) Hnutia evanjelických laických pracovníkov, nájdete nás na adrese: <https://www.facebook.com/help.ecav/>. Tešíme sa na vás!

REFORMAČNÉ OKIENKO

K VZNIKU A SLÁVENIU KREŠŤANSKÝCH VIANOC

Historické pozadie

Krešťanské Vianoce sú považované za najkrajšie sviatky. Ich obsahom je radostná zvesť o narodení Spasiteľa sveta Ježiša Krista. Krešťania hneď nesvätili 24. resp. 25. december ako deň narodenia Krista. Až oveľa neskôr cirkev oddelila tento deň, aby sa stal sviatkom. O svätení Vianoc sa dozvedáme prvý krát v 2. polovici 4. storočia. Do Milánskeho ediktu cisára Konštantína Veľkého roku 313, ktorým krešťania získali náboženskú slobodu, cirkev poznala len veľkonočné obdobie. Dôraz na nedeľu ako deň Kristovho vzkriesenia dával celému roku veľkonočný ráz. Po konštantínovskom obrate však cirkev začala vytvárať ďalší sviatočný kruh, a to kruh vianočný. Odrážala sa v tom nová situácia cirkvi. Do Konštantínovej vlády boli krešťania prenasledovaní rímskym štátom. Cirkev sa nachádzala pod krížom utrpenia, a preto jej bola bližšia veľkonočná zvesť o Kristovom kríži a vzkriesení. Z nej čerpala silu a nádej. Teraz sa situácia zmenila. V konštantínovskom období sa cirkev stala štátnou inštitúciou a začala oslavovať Božie vyjavenie v Ježišovi Kristovi. Udalosť vtelenia – inkarnácie, sa dostala aj do vyznania viery.

Okrem toho v krešťanskom staroveku pôvodne nebolo zvykom oslavovať narodeniny. Kde sa to dialo, tam to krešťania považovali za pohanský zvyk. Cirkevný spisovateľ a teológ Origenes (185 – 254) povedal, že v Starej zmluve niet zmienky o narodeninách žiadneho svätého. Prvotná cirkev svätila len dve najväčšie udalosti v Ježišovom živote: Jeho smrť na kríži a vzkriesenie. V pokonštantínovskej dobe sa však začína svätiť aj predpoklad týchto dvoch udalostí, teda narodenie Krista.

Teologické predpoklady

Vianoce ako zvesť a Božom vtelení v Kristovi sa postupne vyvíjali od 4. storočia aj pod vplyvom trojičných a kristologických sporov o Kristovo božstvo, o podstatu druhej božskej osoby, ktorou bol Logos, Kristus. Starokrešťanské snemy v Nicei roku 325 a v Carihrade roku 381 doriešili tieto teologické problémy a dali podklad k vzniku Nicejsko – carihradského vyznania. Na týchto konciloch boli odmietnuté adopciánske názory, podľa ktorých sa Kristus stal Božím Synom až po krste, pri ktorom bol adoptovaný Otcom. Rovnako bolo odmietnuté aj Áriovo poňatie Krista. Podľa Ária bol Kristus iba poloboh, ktorý len pre svoje zásluhy bol prijatý za Syna. Preto cirkev položila dôraz na Kristovo Božie synovstvo už preexistenčne, od vekov. Athanásius zastával stanovisko, že Kristus bol pravý Boh a človek súčasne, že Syn je jednej podstaty s Otcom, že sa nestal Božím Synom až dodatočne, ale bol od Otca od večnosti splodený. Na nicejskom sneme roku 325 zvíťazilo Athanásiovo stanovisko a ariánstvo bolo odsúdené.

*pokračovanie príspevku uverejníme v najbližšom čísle Reformačných listov
Spracované podľa: Petřík, J. Svätenie Vianoc v histórii. Cirkevné listy, 1946, s. 375 – 377;
Gažík, P. K histórii vzniku a svätenia Vianoc. Cestou svetla, 1999, č. 12, s. 5 – 6.*

SYNODA ECAV AKO RUKOJEMNÍK PRESEDNÍCTVA ECAV?

Osobitný senát Generálneho súdu ECAV (OS GS) pod vedením predsedu prof. JUDr. Jána Sváka, DrSc. vydal 25. 7. 2017 Stanovisko OS GS-4/2017, v ktorom uvádza: *Synoda vo vzťahu k Národnej rade Slovenskej republiky má jednu zásadnejšiu osobitosť, a to, že nedisponuje technicko-organizačným aparátom a ani finančnou samostatnosťou. Predsedníctvo synody teda nemá objektívne možnosti na zabezpečenie svojej právomoci, a to nie z hľadiska vecného, ale z hľadiska materiálneho. Z tohto dôvodu je potrebné, aby svoju činnosť koordinovalo s generálnym presbyterstvom. Vyhne sa tak aj priamej zodpovednosti za svojvoľné zvolávanie synody, ktoré by neprimerane zaťažilo cirkevný rozpočet* (ods. 11).

Keďže 13. 10. 2017 malo podľa riadne odsúhlaseného plánu zasadnutí rokovať Generálne presbyterstvo (GP), **no predsedníctvo ECAV sa rozhodlo dané zasadnutie zrušiť**, prišiel mi na um jeden (zatiaľ teoretický) prípad. Netvrdím, že musí nastať, ani že niekedy vôbec nastane. No pravidlá by mali byť pripravené na rôzne scenáre, aby sme náhodou v ECAV neostali zaseknutí niekde v slepej uličke.

Takže, predstavme si scenár: treba zvolať zasadnutie synody. No aby ju predsedníctvo synody vôbec mohlo zvolať, treba to najprv prerokovať na Generálnom presbyterstve. Zasadnutie GP však zvoláva predsedníctvo ECAV a to sa (v tomto čisto teoretickom príklade) rozhodne robiť obštrukcie a odmietne zasadať GP zvolať. Cirkev je zrazu rukojemníčkou

2 ľudí – generálneho biskupa a generálneho dozorca.

Predpokladám, že ide o nedopatrenie a opomenutý dôsledok daného stanoviska. Pri svojom predpoklade vychádzam z nasledovných skutočností:

1: prof. JUDr. Ján Svák, DrSc. je vysoko rešpektovaným odborníkom na ústavné právo a sotva by sme od neho, či pod jeho vedením mohli očakávať centralistické rozhodnutie, ktoré by hrubo koncentrovalo moc do rúk 2 ľudí;

2: v predchádzajúcich odsekoch OS GS rozvádza svoju úvahu o formálnom a materiálnom právnom štáte, pričom jasne hovorí o trojitom delení moci;

3: a tiež sa jasne a kriticky vymedzuje proti centralizácii, keď konštatuje: *V praxi však pri diktatúre politickej (komunistickej) moci bol parlament len „mašinériou dvíhacích rúk“.* (ods.8)

Som si preto istý, že OS GS nemal týmto stanoviskom v úmysle sústrediť celocirkevnú moc do rúk dvoch ľudí, ani vytvoriť podmienky na to, aby sa ECAV mohla stať rukojemníčkou dvoch ľudí.

Preto by bolo dobré, ak by OS GS bližšie vysvetlil, aké sú možnosti v prípade, že orgán, ktorý zvoláva zasadnutie GP, teda predsedníctvo ECAV, bude robiť obštrukcie a odmietne zvolať GP. Bude predsedníctvo ECAV len formálnym vykonávateľom žiadosti predsedníctva synody na zvolanie GP, alebo bude rozhodovať o tom, či GP zvolá? Lebo v druhom spomenutom prípade môže byť otázne, **či by zostala zachovaná ústavná delba moci a teda nezávislosť jednotlivých demokratických zložiek moci v ECAV.** Je „*neprimerané zaťaženie cirkevného rozpočtu*“ nadradené základnému charakteru synodálno-presbyteriálneho zriadenia ECAV zakotveného v ústave, ktoré má za sebou stáročia historického vývoja, a na ktorý sme ako evanjelici hrdí?

Samozrejme, na problematiku zvolania zasadnutia synody ECAV sa môžeme pozrieť aj z druhej strany: je možné zvolať synodu, ak to odmietne urobiť jej predsedníctvo?

Verím, že OS GS sa týmto aj ďalším otázkam bude v blízkej budúcnosti venovať. Veď podľa Stanoviska OS GS-6/2017, ods. 2. si uvedomuje „*svoju povinnosť výchovného a preventívneho pôsobenia jeho rozhodnutí*“.

Daniel Mišina

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás v tomto adventnom a vianočnom čase zotrvať v **modlitebnej reťazi** za našu cirkev, za rokovania seniorálnych, dištriktuálnych presbyterstiev a generálneho presbyterstva, ako aj ďalšie potreby cirkvi. Myslíme v našich modlitbách aj na voľby (a kandidátov) v cirkevno-organizačných jednotkách (COJ: zbor, seniorát, dištrikt, ECAV), ktoré nás čakajú v budúcom roku 2018, aby Pán Boh konal, priznával sa, vyvolil a požehnal takých, ktorí budú pást im zverené stádo s dobrou vôľou, láskavo-prísne, s čestnými úmyslami a zodpovedne pred Pánom Bohom.

V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Ľubo Bechný	0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk